

ISTRAŽIVANJE

O UČEŠĆU NVO U KREIRANJU

JAVNIH POLITIKA

U 2024. GODINI

IZDAVAČ:

Centar za razvoj nevladinih organizacija
(CRNVO) Ul.Sima Barovića 24, Podgorica
Tel/fax: 020/219 120, 219 121, 219 122, 219 123
E-mail: crnvo@crnvo.me www.crnvo.me

NAZIV PUBLIKACIJE:

ISTRAŽIVANJE O UČEŠĆU NEVLADINIH
ORGANIZACIJA U KREIRANJU JAVNIH POLITIKA
U 2024. GODINI

ZA IZDAVAČA:

Zorana Marković

AUTORI:

Filip Vicković
Nazif Velić
Zdravko Janjušević
Marina Vuksanović
Milan Medenica
Kenan Kečević
Zorana Marković

SARADNICI NA ISTRAŽIVANJU:

Miloš Marković
Aleksa Minić
Hazreta Cuca

PRIPREMA I DIZAJIN

New Page D.O:O.
Podgorica, jul 2025.

Izveštaj je pripremljen u okviru programa Mreža resursnih centara Crne Gore. Izneseni stavovi i zaključci ne odražavaju nužno stavove Ministarstva regionalno-investicionog razvoja i saradnje sa nevladinim organizacijama.

UVOD

Učešće nevladinih organizacija u procesima kreiranja javnih politika predstavlja jedan od ključnih indikatora razvijenosti demokratskog društva i otvorenosti institucija prema građanima i organizovanom civilnom sektoru. Kao nosioci specifičnog znanja, iskustava sa terena i neposrednog kontakta sa potrebama zajednice, nevladine organizacije imaju potencijal da daju značajan doprinos unapređenju kvaliteta javnih politika, njihovoj primjenjivosti i održivosti. Efikasno i smisleno uključivanje civilnog društva u procese donošenja odluka doprinosi većoj transparentnosti rada institucija, jačanju povjerenja javnosti i odgovornosti nosilaca vlasti, ali i razvoju participativne demokratije u cjelini.

U Crnoj Gori je normativni okvir koji reguliše učešće nevladinih organizacija u kreiranju javnih politika uspostavljen kako na nacionalnom, tako i na lokalnom nivou. Uredbe, zakoni i podzakonski akti prepoznaju različite mehanizme i oblike saradnje između organa javne uprave i nevladinih organizacija, uključujući učešće u radnim tijelima, javnim raspravama, konsultativnim procesima i radu lokalnih skupština. Međutim, postojanje normativnih rješenja samo po sebi ne garantuje i njihovu dosljednu i suštinsku primjenu u praksi. Stvarni dometi participacije zavise od nivoa informisanosti, institucionalne otvorenosti, političke volje, ali i od iskustava i percepcije samih nevladinih organizacija o smislu i efektima njihovog angažmana.

U tom kontekstu, cilj ovog istraživanja je da pruži uvid u stvarni nivo, oblike i kvalitet učešća nevladinih organizacija u procesima kreiranja javnih politika u Crnoj Gori tokom 2024. godine, kao i da identifikuje ključne prepreke i motivacione faktore za njihovo aktivnije uključivanje. Istraživanje je sprovedeno na osnovu ankete među nevladinim organizacijama koje djeluju na lokalnom i nacionalnom nivou, a realizovali su ga regionalni resursni centri (Bjelopoljski demokratski centar, Novi horizont i Aktivna zona) i lokalne kancelarije (NVO Nada, Bonum i Natura) uz podršku nacionalnog resursnog centra, odnosno Centra za razvoj NVO u okviru programa Mreža resursnih centara Crne Gore koje je podržan od strane Ministarstvo regionalno-investicionog razvoja i saradnje sa nevladinim organizacijama. Na taj način obuhvaćen je raznolik uzorak organizacija iz različitih djelova zemlje i oblasti djelovanja, što doprinosi relevantnosti dobijenih nalaza. Analiza ovih nalaza ima za cilj da doprinese boljem razumijevanju odnosa između institucija i civilnog društva, kao i da posluži kao osnova za unapređenje postojećih praksi i politika u oblasti participacije nevladinih organizacija u procesima donošenja odluka.

Istraživanje je sprovedeno na osnovu ankete koju su regionalni i nacionalni resursni centri distribuirali nevladinim organizacijama. Svoja iskustva podijelilo je nešto više od stotinu nevladinih organizacija iz svih djelova Crne Gore, koje djeluju na nacionalnom i/ili lokalnom nivou.

NORMATIVNI OKVIR

PUčešće nevladinih organizacija u kreiranju javnih politika na nacionalnom nivou normirano je Uredbom o izboru predstavnika nevladinih organizacija u radna tijela organa državne uprave i sprovođenju javne rasprave u pripremi zakona i strategija koja je donešena 2018. godine. Ovim podzakonskim aktom definisani su osnovni mehanizmi, procedure i uslovi pod kojima se nevladine organizacije mogu uključiti u procese donošenja odluka, sa ciljem obezbjeđivanja transparentnosti, inkluzivnosti i kvalitetnijih zakonodavnih i strateških rješenja. Uredba prepoznaje ulogu nevladinih organizacija kao važnih partnera institucijama u procesu oblikovanja javnih politika, naročito u oblastima u kojima ove organizacije posjeduju specifična znanja, iskustva i ekspertizu.

Na osnovu navedene Uredbe, nevladine organizacije mogu ostvariti učešće u kreiranju javnih politika na dva osnovna načina. Prvi način podrazumijeva učešće predstavnika nevladinih organizacija u radu radnih tijela, odnosno radnih grupa i komisija koje obrazuju organi državne uprave radi pripreme zakona, strategija i drugih javnih politika. Učešće u ovim tijelima omogućava nevladinim organizacijama da se direktno uključe u proces izrade normativnih i strateških dokumenata, da daju stručne prijedloge i sugestije, kao i da utiču na sadržaj rješenja u ranoj fazi njihovog oblikovanja.

Drugi način učešća odnosi se na uključivanje nevladinih organizacija u postupak javnih rasprava u pripremi zakona i strategija. Ovaj vid participacije može se ostvariti kroz prethodno konsultovanje u početnoj fazi izrade propisa i strateških dokumenata, kada se definišu osnovni ciljevi, pravci i moguća rješenja, ali i kroz učešće u javnim raspravama o nacrtima zakona i strategija. Javne rasprave se sprovode putem različitih mehanizama, uključujući organizovanje okruglih stolova, javnih tribina i prezentacija, kao i dostavljanje pisanih komentara, prijedloga i sugestija na nacрте dokumenata, u pisanoj ili elektronskoj formi. Ovim putem se nevladinim organizacijama omogućava da iznesu stavove, ukažu na eventualne nedostatke i predlože unapređenja predloženih rješenja.

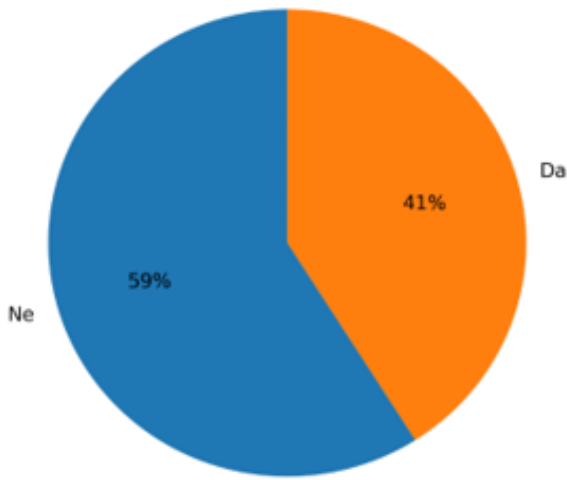
Na lokalnom nivou, učešće nevladinih organizacija u kreiranju javnih politika normirano je Zakonom o lokalnoj samoupravi, i to odjeljkom XIII – Odnosi organa lokalne samouprave i nevladinih organizacija, odnosno članom 174. Ovim zakonskim odredbama uspostavljen je okvir saradnje između organa lokalne samouprave i civilnog sektora, sa ciljem podsticanja aktivnog učešća nevladinih organizacija u procesima donošenja odluka od značaja za lokalnu zajednicu.

Zakon propisuje više oblika učešća nevladinih organizacija u kreiranju lokalnih javnih politika. Među njima su konsultovanje nevladinih organizacija prilikom izrade programa razvoja lokalne samouprave, kao i nacрта opštih akata koje donosi skupština opštine; omogućavanje učešća predstavnika nevladinih organizacija u radu radnih grupa za pripremu normativnih akata, kao i u izradi lokalnih projekata i programa; organizovanje zajedničkih javnih rasprava, okruglih stolova, seminara i drugih oblika dijaloga između lokalne vlasti i civilnog sektora. Poseban mehanizam participacije predstavlja institut „slobodna stolica“, koji omogućava predstavnicima nevladinih organizacija prisustvo i aktivno učešće u radu sjednica skupštine opštine, čime se dodatno jača transparentnost rada lokalnih organa i direktna komunikacija sa donosiocima odluka.

NIVO UČEŠĆA

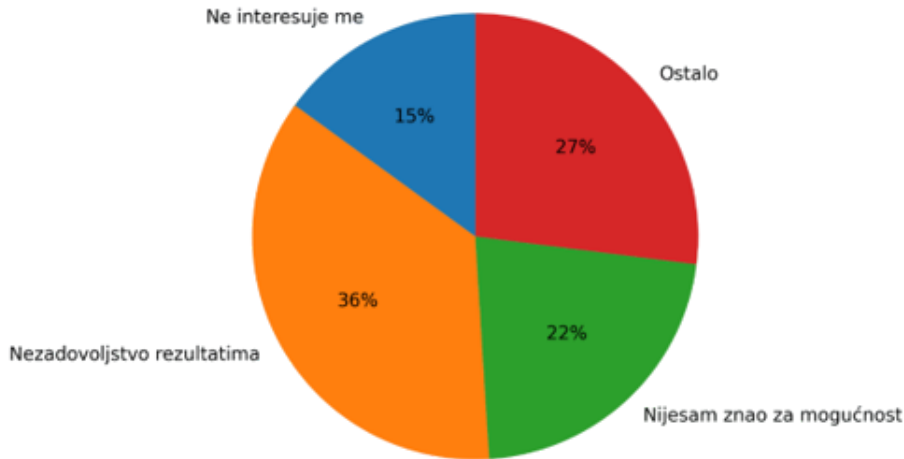
Učešće nevladinih organizacija u izradi javnih politika u 2024. godini

Iako postojeća legislativna rješenja na nacionalnom i lokalnom nivou formalno obezbjeđuju mogućnosti za učešće nevladinih organizacija u procesima kreiranja javnih politika, rezultati istraživanja ukazuju na to da se ti mehanizmi u praksi u značajnoj mjeri ne koriste. Naime, tokom 2024. godine većina anketiranih organizacija, odnosno njih 59%, nije učestvovala u procesima kreiranja javnih politika ni na jednom nivou vlasti. Ovaj podatak ukazuje na izražen raskorak između normativnog okvira i njegove primjene u praksi, ali i na potrebu dubljeg sagledavanja razloga koji utiču na nizak nivo participacije civilnog sektora.

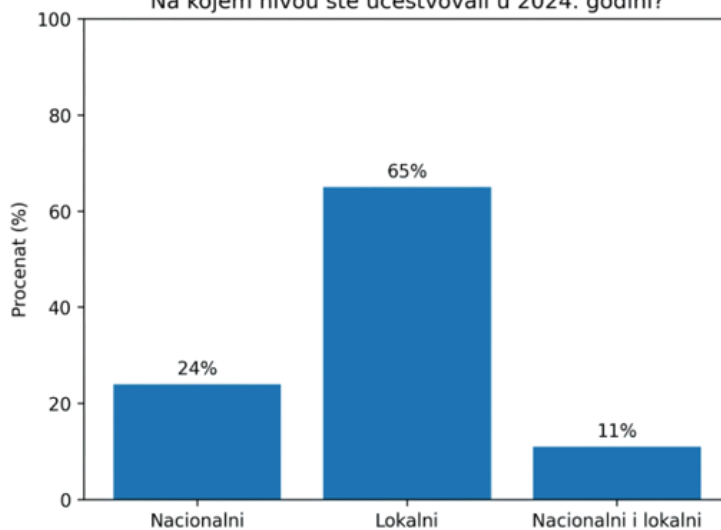
Posebno je važno istaći da nezainteresovanost za učešće u kreiranju javnih politika nije dominantan razlog neučestvovanja. Od ukupnog broja organizacija koje tokom 2024. godine nijesu bile uključene u ove procese, svega 15% je kao razlog navelo nezainteresovanost. Najčešće navođeni razlog neučestvovanja jeste nezadovoljstvo rezultatima ranijeg učešća, koje je istaklo više od trećine organizacija (36%). Ovakav nalaz ukazuje na percepciju da prethodni angažman nevladinih organizacija nije imao očekivani uticaj na konačna rješenja, što može dovesti do demotivacije i smanjenja povjerenja u efikasnost participativnih mehanizama. Pored toga, značajan faktor koji je uticao na neučestvovanje nevladinih organizacija u procesima kreiranja javnih politika jeste nedovoljna informisanost o postojanju i načinu korišćenja dostupnih mehanizama učešća. Čak 22% organizacija navelo je da nijesu bile upoznate sa mogućnošću da se uključe u ove procese, što ukazuje na potrebu unapređenja transparentnosti, pravovremene komunikacije i dostupnosti informacija od strane nadležnih institucija. Ovaj podatak je naročito značajan imajući u vidu da informisanost predstavlja osnovni preduslov za aktivno učešće i da njen izostanak direktno ograničava primjenu postojećeg normativnog okvira.

Ako niste učestvovali u 2024., zašto niste

Kada je riječ o organizacijama koje su tokom 2024. godine učestvovali u kreiranju javnih politika, rezultati pokazuju da je njihovo učešće dominantno bilo vezano za lokalni nivo. Naime, 65% organizacija koje su bile aktivne u ovim procesima učestvovalo je isključivo u kreiranju lokalnih javnih politika, što može ukazivati na veću dostupnost mehanizama učešća na lokalnom nivou, ali i na neposredniji interes organizacija za pitanja koja se direktno tiču lokalnih zajednica. Samo na nacionalnom nivou učestvovalo je 24% organizacija, dok se svega 11% njih uključilo u procese kreiranja javnih politika i na lokalnom i na nacionalnom nivou, što ukazuje na ograničenu vertikalnu povezanost i kontinuitet učešća civilnog sektora.

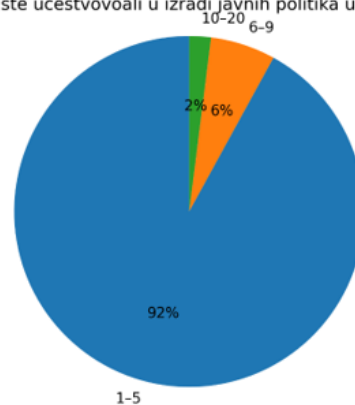
Na kojem nivou ste učestvovali u 2024. godini?

Analiza učestalosti učešća pokazuje da je angažman većine nevladinih organizacija bio povremen i ograničenog intenziteta. Najveći broj organizacija učestvovalo je u procesima kreiranja javnih politika između jedan i pet puta tokom godine, što ukazuje na sporadičan karakter participacije.

Između pet i deset puta tokom godine učestvovalo je svega 6% organizacija, dok je samo 2% organizacija imalo intenzivnije učešće, odnosno više od deset uključenja tokom godine. Ovi podaci dodatno potvrđuju da, iako postoje formalni mehanizmi za učešće, njihovo korišćenje ostaje ograničeno i nedovoljno razvijeno u praksi.

Koliko puta ste učestvovali u izradi javnih politika u 2024. godini?

OBLICI UČEŠĆA

Kada je riječ o oblicima učešća nevladinih organizacija u procesima kreiranja javnih politika, rezultati istraživanja pokazuju da je većina organizacija koje su u njima učestvovala koristila više dostupnih mehanizama participacije. Ovakav nalaz ukazuje na to da organizacije koje su već uključene u procese donošenja odluka nastoje da iskoriste različite kanale kako bi povećale vidljivost svojih stavova i uticaj na sadržaj javnih politika. Istovremeno, raznovrsnost korišćenih mehanizama govori i o fleksibilnosti civilnog sektora u prilagođavanju različitim institucionalnim okvirima i procedurama.

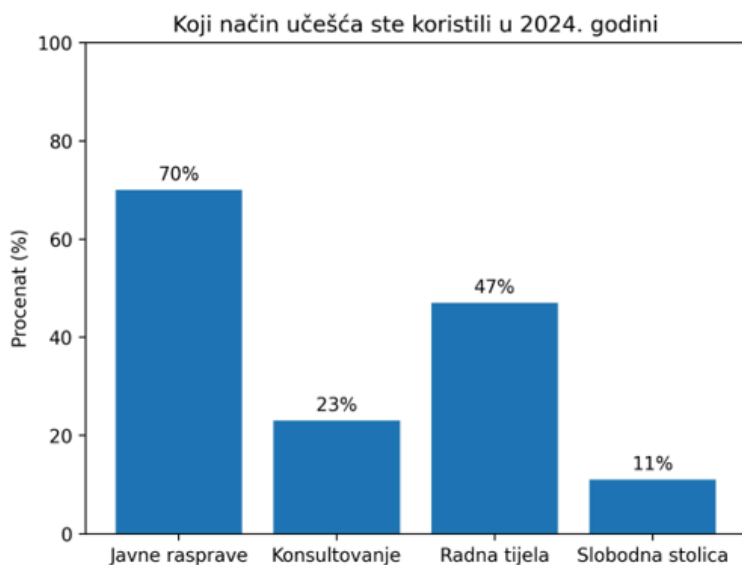
Učešće na javnim raspravama o nacrtima normativnih akata ili strategija predstavlja najzastupljeniji oblik učešća nevladinih organizacija u procesima donošenja odluka. Javne rasprave se organizuju kroz različite formate, uključujući okrugle stolove, javne tribine i prezentacije, ali i kroz mogućnost dostavljanja pisanih prijedloga, primjedbi i sugestija na nacрте dokumenata, u pisanoj ili elektronskoj formi. Ovaj mehanizam omogućava nevladinim organizacijama da javno iznesu svoje stavove, ukažu na potencijalne nedostatke predloženih rješenja i predlože unapređenja u skladu sa potrebama zajednice ili ciljne grupe koju zastupaju. Tokom 2024. godine ovaj oblik učešća koristilo je 70% anketiranih organizacija koje su u tom periodu učestvovala u najmanje jednom procesu kreiranja javnih politika, što potvrđuje da se javne rasprave i dalje percipiraju kao najdostupniji i najčešće korišćen kanal participacije.

Prethodno konsultovanje nevladinih organizacija i zainteresovane javnosti sprovodi se u početnoj fazi pripreme zakona ili strategija na nacionalnom nivou, odnosno prilikom izrade programa razvoja lokalne samouprave i nacрта opštih akata koje donosi skupština opštine na lokalnom nivou. Ovaj oblik učešća omogućava nevladinim organizacijama da se uključe u proces u ranoj fazi, kada postoji veći prostor za suštinski uticaj na definisanje problema, ciljeva i mogućih rješenja. Iako dosadašnja praksa pokazuje da prethodno konsultovanje može imati značajan pozitivan efekat na kvalitet javnih politika, rezultati istraživanja ukazuju da je ovaj mehanizam i dalje nedovoljno zastupljen. Naime, svega 23% anketiranih organizacija navelo je da je tokom 2024. godine koristilo ovaj vid učešća, što može ukazivati na potrebu njegovog sistematičnijeg sprovođenja i snažnijeg podsticanja od strane nadležnih institucija.

Organi državne uprave, kao i organi lokalne samouprave, vrše izbor predstavnika nevladinih organizacija u radne grupe i druga radna tijela koja se obrazuju radi pripreme normativnih akata, strategija, projekata i programa. Učešće u ovim tijelima omogućava nevladinim organizacijama direktno uključivanje u proces izrade javnih politika, kao i kontinuiranu saradnju sa predstavnicima institucija. U radnim tijelima mogu učestvovati organizacije koje ispunjavaju propisane kriterijume, a koji podrazumijevaju dokaz da je organizacija u prethodne tri godine, u oblasti koju radno tijelo razmatra ili normativno uređuje, sprovela istraživanje, izradila relevantan dokument, organizovala skup ili realizovala projekat usmjeren na unapređenje stanja u toj oblasti. Ovi dokazi moraju biti potpisani od strane lica ovlašćenog za zastupanje i potvrđeni pečatom nevladine organizacije. Ista pravila primjenjuju se i na izbor predstavnika nevladinih organizacija u radna tijela na lokalnom nivou, pri čemu su lokalne samouprave zakonski obavezne da omoguće njihovo učešće u radu radnih grupa za pripremu normativnih akata ili izradu projekata i programa. Tokom 2024. godine u radu ovih tijela učestvovalo je 47% anketiranih organizacija koje su bile aktivne u procesima kreiranja javnih politika.

Institut „slobodna stolica“ predstavlja poseban mehanizam učešća koji omogućava predstavnicima nevladinih organizacija prisustvo i aktivno učešće u radu sjednica opštinskih skupština. Na ovaj način se obezbjeđuje da se glas civilnog sektora direktno čuje u lokalnim parlamentima, kao i da se uspostavi neposredna komunikacija između nevladinih organizacija i odbornika. Pored toga, ovaj institut doprinosi većoj transparentnosti rada lokalnih organa vlasti i jačanju demokratske kulture u lokalnim zajednicama. Tokom 2024. godine institut „slobodna stolica“ koristilo je 11% anketiranih organizacija, što ukazuje na njegovu ograničenu, ali potencijalno značajnu primjenu.

Pored navedenih formalnih oblika učešća u kreiranju javnih politika, veći broj nevladinih organizacija naveo je da je u ovim procesima učestvovao i posredno, koristeći neformalne mehanizme kao što su podnošenje peticija, pokretanje građanskih inicijativa i druge oblike javnog zagovaranja. Ovi oblici participacije, iako često nijesu institucionalizovani, predstavljaju važan vid pritiska i artikulacije interesa građana i doprinose širem demokratskom dijalogu u društvu.

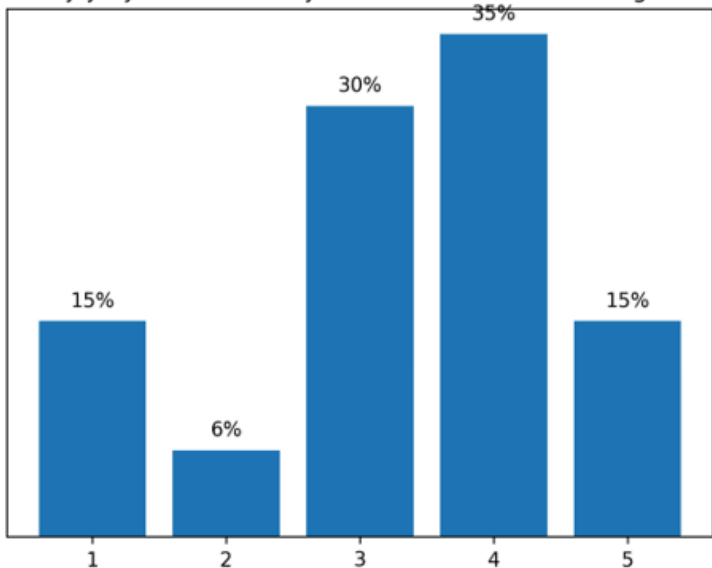
ZADOVOLJSTVO UČEŠĆEM

Na osnovu odgovora na pitanje „U kojoj mjeri ste zadovoljni vašim učešćem u 2024. godini?“ može se zaključiti da među nevladinim organizacijama ne postoji jedinstven stav kada je riječ o zadovoljstvu sopstvenim učešćem u procesima kreiranja javnih politika. Organizacije su imale mogućnost da svoje zadovoljstvo ocijene na skali od 1 do 5, pri čemu je ocjena 1 označavala potpuno nezadovoljstvo, dok je ocjena 5 označavala potpuno zadovoljstvo sopstvenim angažmanom. Dobijeni rezultati ukazuju na podijeljena mišljenja i različita iskustva organizacija u odnosu na kvalitet i efekte njihovog učešća.

Polovina anketiranih organizacija (50%) izjasnila se da je djelimično ili u potpunosti zadovoljna svojim učešćem u procesima kreiranja javnih politika tokom 2024. godine. Ovaj nalaz može se tumačiti kao pokazatelj da određeni broj organizacija prepoznaje vrijednost i smisao angažovanja, kao i da su u pojedinim slučajevima njihovi doprinosi prepoznati i uvaženi od strane donosilaca odluka. Istovremeno, značajan procenat organizacija, njih 30%, dao je ocjenu 3, što ukazuje na neutralan stav, odnosno na to da nijesu ni zadovoljne ni nezadovoljne sopstvenim učešćem. Ovakav rezultat može upućivati na ograničen ili nedovoljno vidljiv uticaj njihovog angažmana, kao i na percepciju da učešće postoji više u formalnom nego u suštinskom smislu.

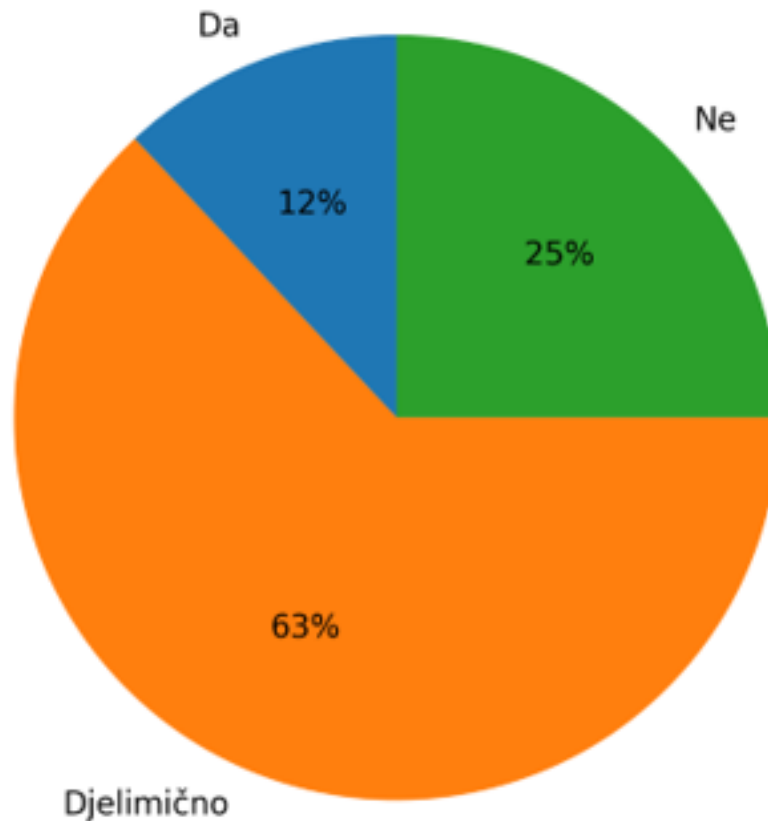
Sa druge strane, 20% organizacija izjasnilo se da je uopšte ili djelimično nezadovoljno svojim učešćem u kreiranju javnih politika. Ovaj procenat ukazuje na postojanje negativnih iskustava i percepcije da uloženi napor i resursi nijesu rezultirali konkretnim promjenama ili prihvatanjem predloženih rješenja. Nezadovoljstvo može biti povezano sa načinom organizacije participativnih procesa, stepenom uvažavanja prijedloga nevladinih organizacija, ali i sa opštim odnosom institucija prema civilnom sektoru.

U kojoj mjeri ste zadovoljni vašim učešćem u 2024. godini

Ovakvi nalazi dodatno se potvrđuju kroz odgovore na pitanje o stepenu prihvatanja prijedloga koje su nevladine organizacije dostavljale tokom 2024. godine. Velika većina organizacija, njih 63%, navela je da su njihovi prijedlozi djelimično prihvaćeni, što ukazuje na to da je određeni nivo uvažavanja postojao, ali da su rijetki slučajevi u kojima su prijedlozi usvojeni u cjelosti. Da su njihovi prijedlozi u potpunosti prihvaćeni smatra svega 12% organizacija, dok je 25% navelo da nijedan od njihovih prijedloga nije usvojen. Ovi podaci ukazuju na ograničen domet uticaja nevladinih organizacija u procesima kreiranja javnih politika i mogu predstavljati jedan od ključnih faktora koji utiču na percepciju efikasnosti učešća.

Da li su usvojeni vaši prijedlozi u 2024. godini

U okviru ankete, organizacijama je bila data mogućnost da kroz otvorene odgovore iznesu stavove o tome šta bi ih dodatno motivisalo da se u većoj mjeri uključe u procese donošenja odluka i kreiranja javnih politika. Analiza ovih odgovora pokazuje da se najveći broj komentara odnosi na unapređenje načina organizacije participativnih procesa. Poseban akcenat stavljen je na potrebu za većom transparentnošću, kao i za pravovremenim i jasnim informisanjem o mogućnostima i načinima učešća u procesima kreiranja politika koje su od interesa za nevladine organizacije. Ovi navodi ukazuju na to da organizacije prepoznaju formalne mehanizme učešća, ali da njihova primjena često nije dovoljno dostupna ili vidljiva u praksi.

Druga značajna grupa odgovora odnosi se na širi društveno-politički kontekst u kojem se procesi donošenja odluka odvijaju. Veći broj organizacija je istakao da nedostatak političke volje, slaba vladavina prava i ograničena spremnost institucija da suštinski uvažavaju doprinos civilnog sektora predstavljaju ozbiljne prepreke za ostvarivanje stvarnog uticaja na javne politike. U takvom ambijentu, dio organizacija izražava uvjerenje da, uprkos aktivnom angažmanu, nije moguće postići značajnije promjene u oblastima njihovog djelovanja, što dodatno utiče na nivo motivacije i spremnosti za učešće u budućim procesima.

ZAKLJUČAK

Rezultati sprovedenog istraživanja ukazuju na to da, iako u Crnoj Gori postoji relativno razvijen normativni okvir koji omogućava učešće nevladinih organizacija u procesima kreiranja javnih politika, stepen njegove primjene u praksi ostaje ograničen. Učešće civilnog sektora u donošenju odluka tokom 2024. godine karakteriše nizak nivo uključenosti većine organizacija, povremen i sporadičan angažman onih koje učestvuju, kao i dominantna orijentisanost ka lokalnom nivou odlučivanja. Ovi nalazi jasno ukazuju na raskorak između formalno uspostavljenih mehanizama participacije i njihovog stvarnog funkcionisanja.

Posebno je značajno to što neučestvovanje velikog broja nevladinih organizacija nije prvenstveno rezultat nezainteresovanosti, već prije svega posljedica nezadovoljstva ranijim iskustvima i percepcije da njihovi doprinosi nemaju suštinski uticaj na konačna rješenja. Ovakva percepcija dodatno se potvrđuje kroz podatke o ograničenom stepenu prihvatanja predloga nevladinih organizacija, koji su u većini slučajeva usvajani samo djelimično ili uopšte nijesu bili uvaženi. Istovremeno, nedovoljna informisanost o mogućnostima i procedurama učešća ostaje značajna prepreka za šire uključivanje civilnog sektora u procese kreiranja javnih politika.

Analiza oblika učešća pokazuje da su javne rasprave i dalje najčešće korišćen mehanizam participacije, dok su oblici koji omogućavaju raniji i potencijalno veći uticaj, poput prethodnog konsultovanja, znatno manje zastupljeni. Učešće u radnim tijelima, iako relativno prisutno, obuhvata ograničen broj organizacija i često je vezano za stroge proceduralne uslove. Institut „slobodna stolica“, iako prepoznat kao važan mehanizam za jačanje lokalne demokratije, i dalje se koristi u ograničenoj mjeri.

Podijeljena mišljenja nevladinih organizacija u pogledu zadovoljstva sopstvenim učešćem dodatno ukazuju na neujednačena iskustva i razlike u kvalitetu participativnih procesa. Dok dio organizacija prepoznaje određene pozitivne pomake i smisao angažovanja, značajan broj njih ostaje neutralan ili nezadovoljan, što upućuje na potrebu unapređenja kako procedura, tako i odnosa institucija prema civilnom sektoru. Posebno zabrinjavaju nalazi koji ukazuju na širi društveno-politički kontekst kao ograničavajući faktor, uključujući nedostatak političke volje i slabu vladavinu prava, što dodatno umanjuje vjeru organizacija u mogućnost postizanja suštinskih promjena.

Imajući u vidu navedeno, može se zaključiti da unapređenje učešća nevladinih organizacija u procesima kreiranja javnih politika zahtijeva više od samog postojanja normativnih rješenja. Neophodno je sistematsko jačanje transparentnosti i pravovremenog informisanja, dosljedna primjena postojećih mehanizama, kao i stvarna spremnost institucija da uvažavaju i integrišu doprinose civilnog sektora. Samo kroz suštinski dijalog, međusobno povjerenje i partnerski odnos između institucija i nevladinih organizacija moguće je osnažiti participativne procese i unaprijediti kvalitet javnih politika u interesu građana i društva u cjelini.

O PROGRAMU

„Mreža resursnih centara u Crnoj Gori“ predstavlja program podrške razvoju civilnog društva, koji zajednički realizuju Centar za razvoj nevladinih organizacija (nacionalni resursni centar), NVO Bjelopoljski demokratski centar, NVO Aktivna zona i NVO Novi Horizont (regionalni resursni centri za sjevernu, centralnu i južnu regiju), kao i lokalne kancelarije NVO Bonum (Pljevlja), NVO Natura (Kolašin) i NVO Nada (Herceg Novi). Program je finansijski podržan od strane Ministarstva regionalno-investicionog razvoja i saradnje sa nevladinim organizacijama, čime se potvrđuje institucionalna posvećenost jačanju kapaciteta civilnog sektora.

U okviru programa, resursni centri svakodnevno pružaju širok spektar usluga namijenjenih nevladinim organizacijama, organima državne i lokalne uprave, kao i zainteresovanim građanima. Usluge obuhvataju pravno i finansijsko savjetovanje, podršku pri osnivanju organizacija, unapređenje transparentnosti, informisanje o mogućnostima finansiranja, podršku u unutrašnjoj organizaciji rada, realizaciji projekata i izvještavanju. Poseban segment u radu mreže resursnih centara je pružanje podrške nevladinim organizacijama i građanima u korišćenju mehanizama participacije u procesima donošenja odluka.

Pored svakodnevnih usluga, Resursni centri organizuju niz obuka koje imaju za cilj profesionalizaciju i osnaživanje organizacija kako bi njihov rad generisao maksimalne društvene benefite. Obuke obuhvataju pisanje projekata za domaće i EU fondove, finansijsko upravljanje, odnose s javnošću i upravljanje društvenim mrežama, prikupljanje sredstava, praćenje javnih politika i druge oblasti od strateškog značaja. Organizacijama je omogućeno i korišćenje prostorija resursnih centara za obuke, radionice, sastanke, konferencije za medije i druge događaje, čime se stvara inkluzivan prostor za razmjenu znanja i iskustava.

Dodatno, mreža resursnih centara kroz redovne izvještaje prati okruženje za rad civilnog društva u Crnoj Gori. Analize obuhvataju finansiranje od strane državnih organa i lokalnih samouprava, korišćenje fondova Evropske unije, stanje ljudskih resursa u organizacijama civilnog društva, kao i niz drugih oblasti relevantnih za razumijevanje kapaciteta i izazova sektora. Na taj način program doprinosi ne samo jačanju pojedinačnih organizacija, već i kreiranju povoljnijeg institucionalnog i društvenog ambijenta za razvoj civilnog društva u cjelini.

IMAŠ PITANJE?

+ 382 20 219 860

crnvo@crnvo.me

<https://crnvo.me/>

